

4. Ліна Костенко. Акварелі слова. Сценарій вечора. Вчителю початкових класів. <http://young-teacher.com.ua/?p=1227>.

5. Новиченко І. Інформаційне перевантаження <http://ar25.org/article/informatsiynе-perenavantzhennya.html>.

6. Чуковский К. От двух до пяти / К. Чуковский Собрание сочинений в 6 томах. – Т. 1. – М.: Художественная литература, 1965. – С. 323.

Кондратенко Р. В.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті розглянуто особливості організації та здійснення діяльності дошкільного навчального закладу як експериментального майданчику.

Ключові слова: інновації, експеримент, експериментальний майданчик, управління експериментальною діяльністю.

Актуальність проблеми. Розвиток сучасної практики в системі дошкільної освіти спонукає педагогів до пошуку нових шляхів удосконалення професіоналізму, до прояву творчості та виявлення інноваційного потенціалу. Педагогічні нововведення націлюють вихователів на оновлення змісту та форм, методів та прийомів, створення умов та визначення оптимальних шляхів організації педагогічного процесу з метою підвищення якості надання освітніх послуг, задовольняючи інтереси та потреби соціуму. З кожним роком все більше дошкільних закладів включається у процес впровадження інноваційних технологій. У цій ситуації великого значення має здійснення дослідно-експериментальної роботи.

Аналіз основних досліджень з проблеми. Для проведення експерименту й подальшої організації дослідно-експериментальної роботи в дошкільних навчальних закладах доцільно керуватися такими нормативними документами: законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту»; Положенням про порядок здійснення інноваційної діяльності, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України № 522 від 07.11.2000 р.; Положенням про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України № 1054 від 23.11.2009 р. К. Крутій визначає умови, які необхідні для системної реалізації експериментальної роботи: психологічні, функціональні, організаційні, змістові [1, с. 4-5].

Мета статті: розглянути особливості організації та здійснення діяльності дошкільного навчального закладу як експериментального майданчику.

Виклад основного матеріалу. Перехід дошкільного закладу у режим експерименту вимагає від керівника створення умов для ефективної розробки та впровадження інновацій, адже завідувач здійснює управління експериментальним процесом. Наукове керівництво проводиться представником вищого педагогічного навчального закладу. Експериментальна робота може бути організована на різних рівнях: всеукраїнському, регіональному та локальному (місцевому).

Методика і техніка організації експериментальної роботи містить такі етапи:

– *діагностичний* (аналіз стану освітнього процесу з проблеми, виявлення протиріч, вивчення джерельної бази);

- *прогностичний* (розробка розгорнутої програми експерименту);
- *організаційний* (створення умов для реалізації експерименту, зокрема матеріально-технічних та навчально-методичних, розподіл обов'язків);
- *практичний* (проведення вхідного діагностування, реалізація нововведення, аналіз поточних результатів, корекція досліджуваної проблеми);
- *узагальнювальний* (обробка та аналіз даних, порівняння, співставлення результатів експерименту з гіпотезою, оформлення та опис функціонування експерименту і його результатів);
- *впроваджувальний* (впровадження нововведення у практику роботи) [1, с. 20].

Важливим є формулювання теми дослідно-експериментальної роботи. Вона повинна бути актуальною і відповідати досягненням науки психолого-педагогічної теорії і практики. Визначення об'єкта і предмета дослідження – важливий етап організації і проведення дослідно-експериментальної роботи. Визначаючи об'єкт, треба дати відповідь на запитання: «Що розглядається?» Предмет визначає аспект розгляду, дає уявлення про спосіб розгляду об'єкта дослідження, про те, які нові відношення, власності, аспекти та функції об'єкта розкриваються [2].

Основними об'єктами педагогічних досліджень можуть бути:

- діяльність вихователів та дітей;
- педагогічні стосунки між об'єктами і суб'єктами навчання та виховання;
- організація та управління пізнавальною діяльністю дітей;
- організація та управління навчально-виховним процесом.

Предмет дослідно-експериментальної роботи – аспект пізнання цілісного об'єкта.

Предметом дослідно-експериментальної роботи можуть бути:

- мета освіти чи виховання;
- прогнозування;
- зміст, форми й методи організації та проведення педагогічного процесу;
- характеристики діяльності дітей і вихователя;
- суперечності у навчально-виховному процесі;
- шляхи вдосконалення навчально-виховного процесу;
- характер педагогічних вимог, впливів;
- педагогічні умови, особливості, тенденції розвитку навчально-виховних явищ

і процесів.

Предмет конкретизується у меті та завданнях дослідження, які є безпосередніми характеристиками дослідно-експериментальної роботи і складають основу експериментальної програми. Також у програмі зазначається термін та етапи проведення експерименту, визначення бази проведення експерименту, опис наявного і потрібного забезпечення експерименту (організаційного, науково-методичного, дидактичного, кадрового, матеріально-технічного, фінансового), його кошторис, очікувані результати [2].

Практика свідчить, що педагоги не завжди готові до експериментальної діяльності, тому керівнику слід використовувати індивідуально-творчий підхід до інноваційної діяльності вихователя, який передбачає визначення та усвідомлення педагогом своїх можливостей, професійно особистісних якостей, впевненості у своїх силах.

Висновки. Отже, проведення експериментальної діяльності в умовах дошкільного закладу розкриває умови удосконалення якості навчально-виховної роботи, підвищує продуктивність діяльності, спрямовує дошкільний заклад на розвиток, а не на звичайне функціонування.

Література

1. Крутій К. Експериментальна робота в дошкільних закладах освіти : проблеми і досвід / К. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС-ЛТД», 1999. – 56 с.
2. Організація дослідно-експериментальної роботи в дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладах: метод. рек. / укл.: В. І. Ковальчук, Г. В. Шапаренко, Л. О. Базиль [та ін.] – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 76 с.

Магессеє Н. І.

СОЦІАЛЬНО-МОРАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК СКЛАДОВА ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Соціально-моральний розвиток дитини є основною сферою її особистого зростання. Стаття містить теоретичний матеріал з питань соціально-морального розвитку дошкільників, підкреслюючи особливу роль дорослого як носія соціальних функцій при входженні дитини до соціуму.

Ключові слова: соціально-моральний розвиток, моральність, моральні якості, соціум, життєва компетентність.

Постановка проблеми. Система моральних та соціальних цінностей в українського народу сформувалася здавна. Упродовж віків у нашого народу культивувалося гуманізм і любов до рідної землі, патріотизм і громадянський обов'язок, незалежність і гідність, шанобливе ставлення до батьків. Нове світосприйняття та світовідчуття спричиняють зміну в освітніх поглядах на розвиток і формування особистості дитини, визначають нові можливості, завдання, мету й засоби освіти. Ціннісні орієнтації молоді катастрофічно змінюються, стають дедалі меркантильними. Такі моральні чесноти, як: доброта, чуйність, взаємодопомога, майже нівелюються. Актуальним соціальним завданням дошкільної освіти є моральне виховання молодого покоління.

Аналіз останніх досліджень. Сьогодні лише 10-20% старших дошкільнят здатні виявити чуйність до слабших за себе, добровільно взяти на себе частину чийось труднощів, поділитися чимось, прийти на допомогу, не чекаючи на винагороду.

Інший негативний спадок ХХ ст. – агресія та насильство, яке на жаль, має своє коріння як в суспільному житті так і в сім'ї. Прояви агресії провокуються фільмами, мультфільмами, телепередачами, комп'ютерними іграми. Певний відсоток батьків, які є найбільшим авторитетом для малюків, навчають своїх діточок «Зачеплять тебе – давай задачу». Відомо, що перші уроки моральності дитини одержує в сім'ї, з самого раннього дитинства, з колиски, коли мати посміхається дитині, радується йому – це вже виховання найглибшої моральності, його дружнє ставлення до світу. Ціннісні орієнтації батьків у вихованні дитини, рівень їхньої психолого-педагогічної культури вже давно серйозно непокоять педагогів та психологів. Цільові спостереження за взаєминами батьків з дітьми у ситуаціях, коли вони приводять у садок, чи забирають їх, додають сумних